

Udskriftsdato: 20. december 2025

AFG nr 9283 af 23/02/2016 (Gældende)

Bindende svar - Momsfritagelse af stemmetræning

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 15-2042522

Bindende svar - Momsfritagelse af stemmetræning

Skatterådet bekræfter, at privat en-til-en undervisning i sangteknik og taleteknik (begge dele kaldes også under ét stemmetræning og/eller funktionel stemmebrugstræning) kan omfattes af momsfritagelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 3.

SKM2016. 107. SR - Skatterådets møde 23. februar 2016

Spørgsmål:

1. Er privat en-til-en undervisning i sangteknik og taleteknik (begge dele kaldes også under ét stemmetræning og/eller funktionel stemmebrugstræning) momsfritaget?

Svar:

1. Ja

Under hensyn til skattemyndighedernes tavshedspligt, jf. skatteforvaltningslovens § 17, offentliggøres det bindende svar i redigeret form.

Beskrivelse af de faktiske forhold

Undervisning i sangteknik og taleteknik (begge dele også kaldet stemmetræning og/eller funktionel stemmebrugstræning) har til formål at hjælpe brugeren med at få sin sang- eller talestemme til at fungere optimalt. Undervisningen kan være præventiv (for at undgå potentielle stemmeproblemer) eller have en behandlings- og genoptrænings- eller funktionsudviklingsmæssig karakter.

Undervisning i sangteknik og taleteknik sigter i sidste ende på at optimere modtagerens potentiale for succesfuld performance - det være sig som udøvende sanger eller som stemmebruger, der er afhængig af, at talestemmen fungerer optimalt i kommunikative situationer.

Undervisningen i funktionelt stemmebrug (dvs. sangteknik og taleteknik) er intensiv en-til-en undervisning i Spørgers lokaler. Undervisningen i sangteknik og taleteknik henvender sig primært til privatpersoner, som ønsker at blive bedre til at synge og tale i deres hverdag.

Spørger udbyder tillige kurser i sangteknik og taleteknik til erhvervsdrivende, men disse kurser omfattes ikke af anmodningen om bindende svar.

Undervisning i funktionelt stemmebrug (dvs. sangteknik og taleteknik) indebærer intensiv fysisk (genop-)træning, der sigter mod en almen styrkelse af modtagerens krop med henblik på en sund fungerende stemme. Undervisningen inkluderer således diverse legemsøvelser såsom:

- afspænding af kroppen generelt (herunder legemsøvelser for nakkemuskler, rygmuskler, mavemuskler, skulderparti)
- afspænding af den primære åndedrætsmuskel diafragma samt diverse hals- og kæbemuskler
- fysisk træning af mavemuskler, primære og sekundære åndedrætsmuskler samt tungemuskulaturen ved hjælp af fysiske gymnastikøvelser, yogaøvelser og fonationsøvelser (herunder sangøvelser og taleøvelser)
- vejtrækningsøvelser mhp., at træne det optimale åndedræt for fonation

Undervisningen i sangteknik indeholder tillige væsentlige elementer af musikundervisning. At lære at synge kræver en kombination af både fysiske legemsøvelser og af musiske øvelser for at få stemmen til at fungere optimalt i en musisk sammenhæng (eksempelvis sangøvelser i form af skalaøvelser, rytmiske

øvelser, og øvelser i at synge reelle sange eller uddrag heraf, hvor både rytme, tonehøjde, klang, musisk fortolkning samt udtale af vokaler og konsonanter trænes). Undervisning i sangteknik er således en kombination af både legemsøvelser og musikundervisning.

Da psykiske blokeringer kan influere brugerens stemmebrug i negativ retning kan undervisningen i sangteknik og taleteknik om nødvendigt suppleres med psykoterapeutiske redskaber for at få opløst disse blokeringer, men det primære fokus i undervisningen er på det fysiske legemlige.

Spørgers opfattelse og begrundelse

Spørger mener, at privat en-til-en undervisning i sangteknik og taleteknik (begge dele kaldes også under ét stemmetræning og/eller funktionel stemmebrugs-træning) er momsfritaget. Det begrundes med udgangspunkt momslovens § 13, stk. 1, nr. 3 om "anden undervisning, der har karakter af skolemæssig eller faglig undervisning" samt Den juridiske vejledning, afsnit D. A. 5.3.1, D. A. 5.3.2, D. A. 5.3.3, D. A. 5.3.4.

For undervisning i sangteknik og taleteknik (begge dele også kaldet stemmetræning og/eller funktionel stemmebrugstræning) gælder:

- 1) Der er tale om en hovedydelse
- 2) Undervisningen er rettet mod enkeltpersoner og foregår privat en-til-en, og er hverken kursusvirksomhed eller har karakter af konsulentbistand.
- 3) Undervisningen har karakter af faglig undervisning
- 4) Det er privattimer givet af underviser på skole og universitetsniveau (jvf. artikel 132, stk. 1, Litra j) i dansk ret)
- 5) Undervisningen har et erhvervmæssigt sigte, idet det foregår med henblik på at bibringe eller vedligeholde viden, kundskaber og kompetencer, der af modtageren bruges erhvervmæssigt (Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 282/2011 af 15. marts 2011 om foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 2006/112/EF om det fælles merværdiafgiftssystem, anfører i artikel 44).
- 6) Der er tale om undervisning i fysiske legemsøvelser herunder yogaøvelser og afspænding som både anvendes præventivt og til genoptræning af slidte stemmer.
- 7) For undervisning i sangteknik gælder tillige, at det er musikundervisning, hvor sang er hovedinstrumentet

Ovennævnte punkter opfylder kravene til gældende praksis for momsfrie undervisningsaktiviteter

SKATs indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at privat en-til-en undervisning i sangteknik og taleteknik (begge dele kaldes også under ét stemmetræning og/eller funktionel stemmebrugstræning) er momsfritaget.

Lovgrundlag

Momslovens § 13, stk. 1, nr. 3 har følgende ordlyd:

"Skoleundervisning og undervisning på videregående uddannelsesinstitutioner, faglig uddannelse, herunder omskoling, og anden undervisning, der har karakter af skolemæssig eller faglig undervisning, samt

levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter dog ikke kursusvirksomhed, der drives med gevinst for øje, og som primært retter sig mod virksomheder og institutioner mv."

Bestemmelsen implementerer momssystemdirektivets artikel 132, stk. 1, litra i) i dansk ret:

"1. Medlemsstaterne fritager følgende transaktioner:

i) uddannelse af børn og unge, skole- og universitetsundervisning, faglig uddannelse eller omskoling samt levering af ydelser og varer med nær tilknytning hertil, som præsteres af offentligretlige organer med disse formål eller af andre organer, der er anerkendt af den pågældende medlemsstat som havende tilsvarende formål."

Bestemmelsen implementerer også momssystemdirektivets artikel 132, stk. 1, litra j) i dansk ret:

"1. Medlemsstaterne fritager følgende transaktioner:

j) privattimer givet af undervisere på skole- eller universitetsniveau."

Det fremgår endvidere af Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 282/2011 af 15. marts 2011 om foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 2006/112/EF om det fælles merværdiafgiftssystem, anfører i artikel 44, at:

"Ydelser i form af faglig uddannelse eller omskoling, der præsteres i henhold til artikel 132, stk. 1, litra i), i direktiv 2006/112/EF, omfatter undervisning med direkte tilknytning til et erhverv eller en profession samt enhver undervisning med henblik på erhvervelse eller ajourføring af viden med erhvervsmæssigt sigte. Varigheden af den faglige uddannelse eller omskoling er uden relevans i den forbindelse."

Praksis

SKM2006. 621. HR

Højesteret anså et kursus i akupunktur for primært at rette sig mod personer, der praktiserede akupunktur erhvervsmæssigt, ligesom kurset blev afholdt med gevinst for øje. Kurset blev derfor anset for momspligtigt, jf. momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 2. pkt.

SKM2014. 836. SR

Skatterådet bekræfter, at Spørgers ydelser i form af supervision leveret som led i autorisationsuddannelsen, specialistuddannelsen og supervisoruddannelsen, må anses for momsfritaget faglig undervisning, jf. momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 1. pkt.

SKM2013. 596. SR

Skatterådet bekræfter, at spørger som køber ikke er at betragte som "virksomheder og institutioner m.v.", som dette er anvendt i momsloven § 13, stk. 1, nr. 3, 2. punktum.

Skatterådet bekræfter, at spørger ikke driver momspligtig kursusvirksomhed, jf. momsloven § 13, stk. 1, nr. 3, 2. punktum, når spørger over for sine medlemmer - som er fysiske personer - mod kontingent eller mod særskilt vederlag afholder kurser, og undervisningen på disse kurser er omfattet af momsloven § 13, stk. 1, nr. 3, 1. punktum.

Begrundelse

Momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, fritager skoleundervisning og undervisning på videregående uddannelsesinstitutioner, faglig uddannelse, herunder omskoling, og anden undervisning, der har karakter af skole-

mæssig eller faglig undervisning, samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter dog ikke kursusvirksomhed, der drives med gevinst for øje, og som primært retter sig mod virksomheder og institutioner mv.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 375 af 18. maj 1994, at momsfrigtagelsen omfatter aftensskoleundervisning og lignende, herunder undervisning i sprog, musik, legemsøvelser, håndarbejde, håndarbejde, tegning, bogføring og maskinskrivning.

Det er oplyst, at Spørgers undervisning i sangteknik og taleteknik har til formål at hjælpe brugeren med at få sin sang- eller talestemme til at fungere optimalt.

Undervisning i sangteknik og taleteknik indebærer begge intensiv fysisk træning, der sigter mod en almen styrkelse af modtagerens krop med henblik på en sund fungerende stemme. Undervisningen inkluderer således bl.a. legemsøvelser for nakkemusklér, rygmuskler, mavemusklér, skulderparti, samt fysisk træning af mavemusklér, primære og sekundære åndedrætsmuskler samt tungemuskulaturen ved hjælp af fysiske gymnastikøvelser, yoga-øvelser og fonationsøvelser.

Undervisningen i sangteknik indeholder tillige væsentlige elementer af musikundervisning, herunder sangøvelser i form af skalaøvelser, rytmiske øvelser, og øvelser i at synge reelle sange eller uddrag heraf, hvor både rytme, tonehøjde, klang, musisk fortolkning samt udtale af vokaler og konsonanter trænes.

Det er på denne baggrund SKATs opfattelse, at Spørgers ydelser består i undervisning i legemsøvelser og musik, hvilket som udgangspunkt kan momsfritages i henhold til momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 1. pkt.

Momsfrigtagelsen omfatter dog ikke undervisning i form af kursusvirksomhed, som primært er rettet mod virksomheder og institutioner mv. og drives med gevinst for øje, jf. momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 2. pkt.

Det bemærkes, at Spørgers ydelser leveres som kurser, hvor der kun er en enkelt deltager. Kurserne retter sig imidlertid ikke primært mod virksomheder og institutioner mv., men i stedet mod privatpersoner, som ønsker at blive bedre til at synge og tale i deres hverdag. Som anført i SKM2013. 596. SR skal denne vurdering foretages for hvert enkelt kursus.

Det er på denne baggrund SKATs opfattelse, at Spørgers ydelser ikke falder ud af momsfrigtagelsen af undervisning, jf. momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 2. pkt.

Indstilling

SKAT indstiller, at spørgsmål 1 besvares med "Ja".

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder SKATs indstilling og begrundelse.